САНХҮҮГИЙН
ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО
FINANCIAL REGULATORY COMMISSION
OF MONGOLIA

ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН 2020 ОНЫ 2-Р УЛИРЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НЭГДСЭН ТАЙЛАН

УЛААНБААТАР ХОТ
2020 ОН

Агуулга

1.ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ 3
1.1.ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ 3
1.2.ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ 3
1.3. ДААТГАЛЫН ӨР ТӨЛБӨР, НӨӨЦ САН БА ЭЗДИЙН ӨМЧ 6
1.4.ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ 7
1.5.ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР 9
1.6.ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА 10
1.7.ДААТГАГЧИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА 12
1.8.ДАВХАР ДААТГАЛ 13
2.ЕРДИЙН ДААТГАЛ 14
2.1.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ 14
2.2.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР 15
2.3. ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН БОЛОН ХОСОЛСОН ХАРЬЦАА 16
3.УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛ 17
4.ДАВХАР ДААТГАЛ 19
5.АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ 20
6.ДААТГАЛЫН МЭРГЭЖЛИЙН ОРОЛЦОГЧ 21
6.1.ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧ 21
6.2.ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ 23

1.ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

1.1.ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

2020 оны 2 улирлын байдлаар ердийн даатгалын 15, урт хугацааны даатгалын 1, давхар даатгалын 1, даатгалын зуучлагч 55, даатгалын хохирол үнэлэгч 26 компани даатгалын зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байна. Салбарын оролцогчдын тоон дэлгэрэнгүй мэдээллийг хүснэгт 1, 2-т харуулав.

Хүснэгт-1

Даатгалын зах зээл дээрх тусгай зөвшөөрөл, эрх эзэмшигчдийн тоо

№		2019.II	2020.II
1	Ердийн даатгалын компани	15	15
2	Урт хугацааны даатгалын компани	1	1
3	Давхар даатгалын компани	2	1
4	Даатгалын төлөөлөгч	2493	2453
5	Даатгалын зуучлагч	52	55
6	Даатгалын хохирол үнэлэгч	26	26
7	Актуарч	30	32
8	Даатгалын үйл ажиллагаанд аудит хийх эрх бүхий аудитын компани	44	45
9	Даатгалын байгууллагад аудит хийх эрхтэй аудитор	144	144
	НИЙТ	**2807**	**2772**

Хүснэгт-2

Даатгалын компани, даатгалын мэргэжлийн оролцогч компаниудын салбарын тоо

№		2019.II	2020.II
1	Даатгалын компанийн салбар	259	272
2	Даатгалын компанийн төлөөлөгчийн газар	12	14
3	Даатгалын зуучлагч компанийн салбар	22	23
4	Даатгалын зуучлагч банкны салбар	244	245
5	Даатгалын хохирол үнэлэгч компанийн салбар	44	44
6	Даатгалын хохирол үнэлэгч компанийн төлөөлөгчийн газар	26	37
	НИЙТ	**607**	**635**

2020 оны 2-р улиралд “Голд стандарт эстимейт” ХХК-ийн даатгалын хохирол үнэлэгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг 2020 оны 6 дугаар сарын 10-ны 475 тоот тогтоолоор хүчингүй болгосон.

1.2.ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ

2020 оны 2-р улирлын эцэст даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө 359.2 тэрбум төгрөг хүрсэн нь өмнөх улиралтай харьцуулахад 9.2 тэрбум төгрөгөөр буюу 2.6 хувиар өссөн байна. Үүнд нөлөөлж буй гол хүчин зүйл нь “Бодь даатгал” ХК нь Хорооны 2019 оны 12 дугаар сарын 27-ний өдрийн 440 тоот тогтоолоор үнэт цаасаа нийтэд санал болгон, арилжаалах зөвшөөрлийг авч нийт хувьцааныхаа 20 хувийг зах зээлд нээлттэй арилжсан болон даатгалын салбарын нийт хөрөнгийн 14.5 хувийг бүрдүүлж буй “Мандал даатгал” ХК-ийн хөрөнгө өмнөх улиралтай харьцуулахад 19.6 хувь буюу 8.5 тэрбум төгрөгөөр өссөнтэй холбоотой байна. Дэлгэрэнгүйг дүрслэл-1-т харуулав. Мөн даатгалын компаниудын хөрөнгө, нийт хөрөнгөд эзлэх хувийг дүрслэл 2 болон хүснэгт 3-т дэлгэрэнгүй харуулав.

Дүрслэл-1

Дүрслэл-2

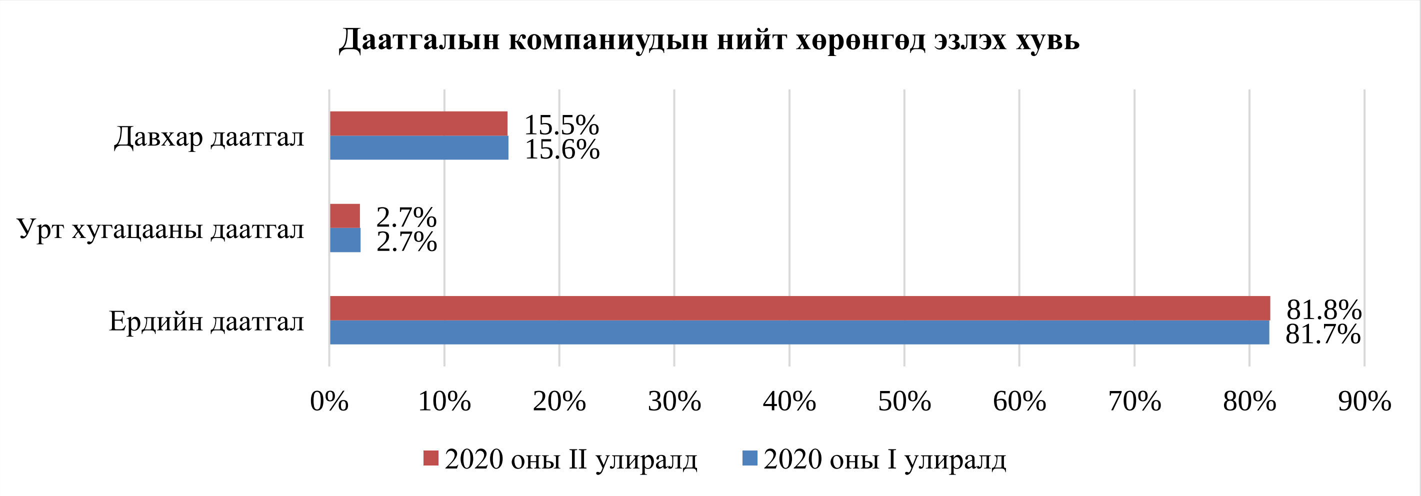

Хүснэгт-3

Даатгалын болон давхар даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компаниуд	Нийт хөрөнгө		Өсөлт/бууралт	Нийт хөрөнгөд эзлэх хувь
		2020.I	2020.II		
Ердийн даатгал					
1	"Амар даатгал" ХХК	10,792.6	11,314.0	4.8%	3.1%
2	"Ард даатгал" ХК	22,120.4	23,683.1	7.1%	6.6%
3	"Бодь даатгал" ХК	25,254.4	27,160.8	7.5%	7.6%
4	"Ган зам даатгал" ХХК	7,326.0	6,944.1	-5.2%	1.9%
5	"Мандал даатгал" ХК	43,393.7	51,911.9	19.6%	14.5%
6	"Миг даатгал" ХХК	30,800.7	27,522.2	-10.6%	7.7%
7	"Монгол даатгал" ХК	40,580.5	37,649.0	-7.2%	10.5%

8	"Монре даатгал" ХХК	10,082.9	10,305.4	2.2%	2.9%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	7,834.8	8,470.5	8.1%	2.4%
10	"Номин даатгал" ХХК	17,974.1	18,542.2	3.2%	5.2%
11	"Практикал даатгал" ХХК	19,662.4	19,829.2	0.8%	5.5%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	28,537.1	30,404.1	6.5%	8.5%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	7,520.6	7,552.2	0.4%	2.1%
14	"Хаан даатгал" ХХК	12,103.4	12,599.4	4.1%	3.5%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	2,432.5	N/A	N/A	N/A
Нийт		286,416.2	293,888.3	2.6%	81.8%
Урт хугацааны даатгал					
16	“Нэйшнл лайф даатгал” ХХК	9,426.0	9,612.9	2.0%	2.7%
Нийт		9,426.0	9,612.9	2.0%	2.7%
Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт дүн		295,842.1	303,501.2	2.6%	84.5%
Давхар даатгал					
17	“Үндэсний давхар даатгал” ХК	54,113.6	55,705.6	2.9%	15.5%
Нийт		54,113.6	55,705.6	2.9%	15.5%
Нийт салбарын хэмжээнд		349,955.8	359,206.8	2.6%	100.0%

*”Соёмбо даатгал” ХХК-ийн ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2019 оны 8 дугаар сарын 14-ний өдрийн 232 дугаар тоот тогтоолоор түдгэлзүүлсэн.

Тайлант хугацааны эцэст даатгалын компаниудын мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө өмнөх улиралтай харьцуулахад 0,7 тэрбум төгрөгөөр буурсан бол үндсэн ба биет бус хөрөнгийн цэвэр дүн 0.75 тэрбум төгрөгөөр, хадгаламж, хадгаламжийн сертификат, үнэт цаас зэрэг хэлбэрээр байршуулсан хөрөнгө оруулалтын хэмжээ 6,4 тэрбум төгрөгөөр тус тус өсжээ. Салбарын хэмжээнд даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн бүтцийг авч үзвэл мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө 5.5 хувийг, хөрөнгө оруулалт 60.8 хувийг, үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр дүн/ 8.4 хувийг, бусад хөрөнгө 25.3 хувийг бүрдүүлж байна. Даатгалын компаниуд нийт хөрөнгийн дийлэнх хэсгийг хөрөнгө оруулалт хэлбэрээр байршуулж байгаа боловч хөрөнгийн бүтэц ердийн, урт хугацааны болон давхар даатгалын компани эсэхээс хамааран харилцан адилгүй байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 4, Дүрслэл 3-д харуулав.

Хүснэгт-4

Даатгагчийн хөрөнгийн бүтэц

/сая төгрөгөөр/

№	Компани	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө		Хөрөнгө оруулалт		Үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр/		Бусад хөрөнгө	
		2020.I	2020.II	2020.I	2020.II	2020.I	2020.II	2020.I	2020.II
Ердийн даатгал									
1	"Амар даатгал" ХХК	449.0	545.9	6,710.5	7,126.2	116.1	114.4	3,517.1	3,527.5
2	"Ард даатгал" ХК	1,155.4	1,402.6	14,954.9	14,726.2	1,200.4	1,186.7	4,809.6	6,367.6
3	"Бодь даатгал" ХК	475.5	1,330.8	9,534.2	12,767.0	2,004.6	1,947.2	13,240.1	115.8
4	"Ган зам даатгал" ХХК	63.4	104.7	6,966.3	6,640.1	57.1	48.6	239.2	150.7
5	"Мандал даатгал" ХК	834.8	402.8	27,740.5	30,806.5	637.8	767.2	14,180.6	19,935.4
6	"Миг даатгал" ХХК	3,436.6	535.3	12,629.6	14,469.0	2,420.8	2,400.8	12,313.7	10,117.1
7	"Монгол даатгал" ХК	4,623.9	1,956.0	10,337.6	10,406.0	9,421.1	9,421.5	16,197.9	15,865.5
8	"Монре даатгал" ХХК	1,762.8	3,485.8	3,354.7	1,700.0	1,697.7	1,742.0	3,267.7	3,377.6
9	"Мөнх даатгал" ХХК	506.4	1,438.6	5,389.3	4,935.3	1,179.8	1,175.5	759.2	921.0
10	"Номин даатгал" ХХК	839.5	462.9	14,549.1	15,287.1	1,647.0	1,629.1	938.5	1,163.1

11	"Практикал даатгал" ХХК	312.7	1,093.3	12,245.6	11,841.1	1,725.0	1,681.6	5,379.1	5,213.1
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	2,483.4	1,613.4	19,480.4	19,682.6	1,282.2	1,540.3	5,291.1	7,567.8
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	1,712.9	1,993.2	2,925.7	2,512.5	2,139.8	2,071.3	742.2	975.3
14	"Хаан даатгал" ХХК	617.6	790.6	8,063.2	8,313.9	1,091.8	1,012.6	2,330.8	2,482.4
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	7.1	N/A	2.9	N/A	94.9	N/A	2,327.6	N/A
Нийт		19,281.0	17,156.1	154,884.7	161,213.6	26,716.2	26,738.9	85,534.3	88,779.7
Урт хугацааны даатгал									
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	198.1	93.7	6,621.7	6,902.1	2,439.1	2,408.5	167.1	208.6
Нийт		198.1	93.7	6,621.7	6,902.1	2,439.1	2,408.5	167.1	208.6
Давхар даатгал									
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	1,072.5	2,591.8	50,416.4	50,229.1	274.6	1,033.2	2,350.1	1,851.6
Нийт		1,072.5	2,591.8	50,416.4	50,229.1	274.6	1,033.2	2,350.1	1,851.6
Нийт салбарын хэмжээнд		20,551.6	19,841.6	211,922.8	218,344.8	29,429.8	30,180.6	88,051.5	90,839.8

Дүрслэл-3

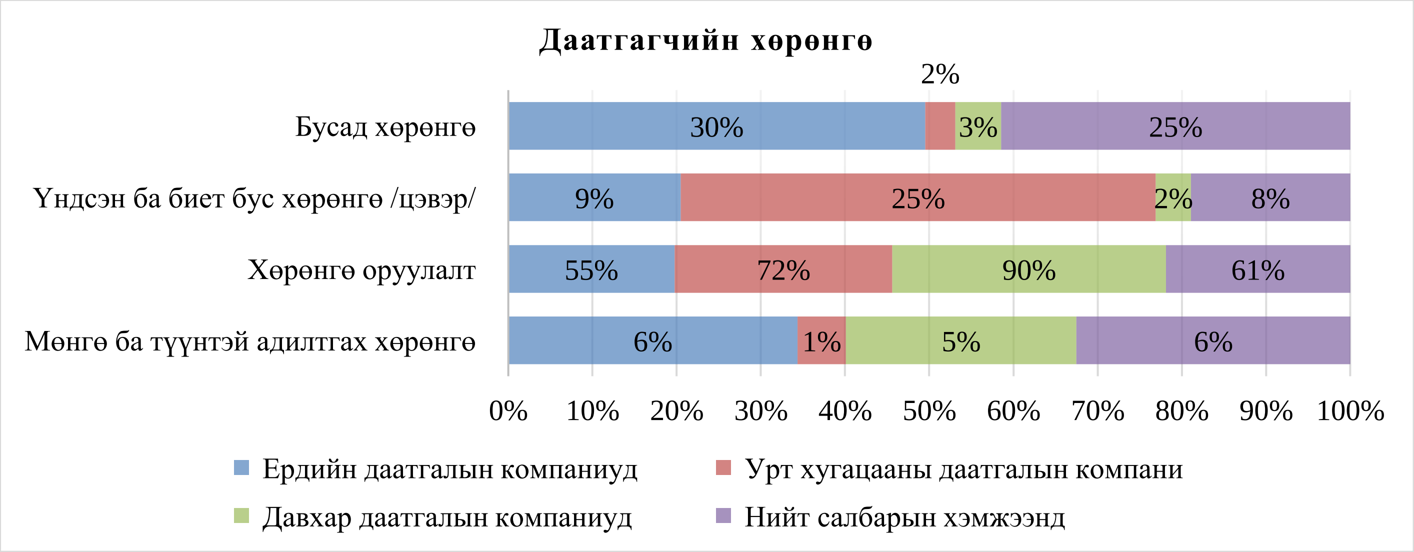

1.3. ДААТГАЛЫН ӨР ТӨЛБӨР, НӨӨЦ САН БА ЭЗДИЙН ӨМЧ

Даатгалын компаниудын 2020 оны 2-р улирлын өр төлбөр, нөөц сан ба эздийн өмч нь өмнөх улиралтай харьцуулахад нөөц сан 1.9 тэрбум төгрөгөөр буурч, өр төлбөр 0.2 тэрбум төгрөгөөр, эздийн өмч 7.2 тэрбум төгрөгөөр тус тус өсөж, ердийн даатгалын компаниудын орлогод тооцсон хураамжийн нөөц 3.7 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. Ердийн даатгалын компаниудын хувьд нийт өр төлбөр ба эздийн өмчийн 8.2 хувийг өр төлбөр, 29.3 хувийг орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц, 15.2 хувийг нөхөн төлбөрийн нөөц сан, 47.3 хувийг эздийн өмч бүрдүүлж байгаа бол урт хугацааны болон давхар даатгалын компаниудын хувьд өр төлбөр 0.5 болон 4.7 хувь, нөөц сан 27.1 болон 47.3 хувь, эздийн өмч 72.4 болон 48 хувийг бүрдүүлж байна. Компаниудын өр төлбөр, нөөц сан ба эздийн өмчийг Хүснэгт 5, Дүрслэл 4-т дэлгэрэнгүй харуулав.

Хүснэгт-5

Даатгалын компаниудын өр төлбөр, нөөц сан ба эздийн өмч

/сая төгрөгөөр/

№	Компани	Өр төлбөр		Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц		Нөөц сан		Эздийн өмч	
		2020.I	2020.II	2020.I	2020.II	2020.I	2020.II	2020.I	2020.II
Ердийн даатгал									
1	"Амар даатгал" ХХК	1,319.1	614.4	2,353.5	3,162.1	1,328.2	1,056.3	5,791.9	6,481.3

2	"Ард даатгал" ХК	1,855.8	2,104.5	5,091.6	7,012.5	3,043.6	3,031.5	12,129.4	11,534.6
3	"Бодь даатгал" ХК	2,450.4	2,601.7	11,107.6	9,260.8	3,081.7	2,950.9	8,614.6	12,347.4
4	"Ган зам даатгал" ХХК	603.0	25.4	196.9	151.9	819.5	821.2	5,706.5	5,945.6
5	"Мандал даатгал" ХК	1,546.7	6,715.7	14,991.7	18,583.8	5,293.7	6,227.0	21,561.5	20,385.4
6	"Миг даатгал" ХХК	4,160.2	2,499.6	11,499.2	9,667.9	2,812.0	2,619.2	12,329.3	12,735.4
7	"Монгол даатгал" ХК	6,376.3	2,757.4	11,451.0	12,001.6	9,012.5	9,130.1	13,740.6	13,759.9
8	"Монре даатгал" ХХК	272.4	296.8	2,305.7	2,295.7	665.8	454.3	6,839.0	7,258.5
9	"Мөнх даатгал" ХХК	13.9	19.0	1,138.6	1,591.4	1,145.2	1,315.8	5,537.2	5,544.3
10	"Номин даатгал" ХХК	560.0	222.9	3,225.2	3,383.1	5,586.1	6,238.5	8,602.8	8,697.8
11	"Практикал даатгал" ХХК	1,272.3	839.1	6,416.6	6,333.8	3,031.2	2,075.3	8,942.3	10,581.0
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	3,477.0	4,625.0	8,291.9	8,340.4	6,553.7	6,973.4	10,214.5	10,465.3
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	112.9	93.9	510.9	340.1	957.6	973.5	5,939.2	6,144.9
14	"Хаан даатгал" ХХК	572.5	702.0	3,645.9	3,848.2	773.8	933.4	7,111.3	7,115.7
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	334.5	N/A	51.9	N/A	2,957.8	N/A	(911.7)	N/A
Нийт		24,927.0	24,117.4	82,278.1	85,973.3	47,062.6	44,800.5	132,148.5	138,997.1
Урт хугацааны даатгал									
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	50.9	51.9			2,430.0	2,605.2	6,945.1	6,955.8
Нийт		50.9	51.9			2,430.0	2,605.2	6,945.1	6,955.8
Давхар даатгал									
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	1,607.3	2,638.3			26,127.2	26,335.0	26,379.1	26,732.2
Нийт		1,607.3	2,638.3			26,127.2	26,335.0	26,379.1	26,732.2
Нийт салбарын хэмжээнд		26,585.2	26,807.7	82,278.1	85,973.3	75,619.8	73,740.8	165,472.7	172,685.1

Дүрслэл-4

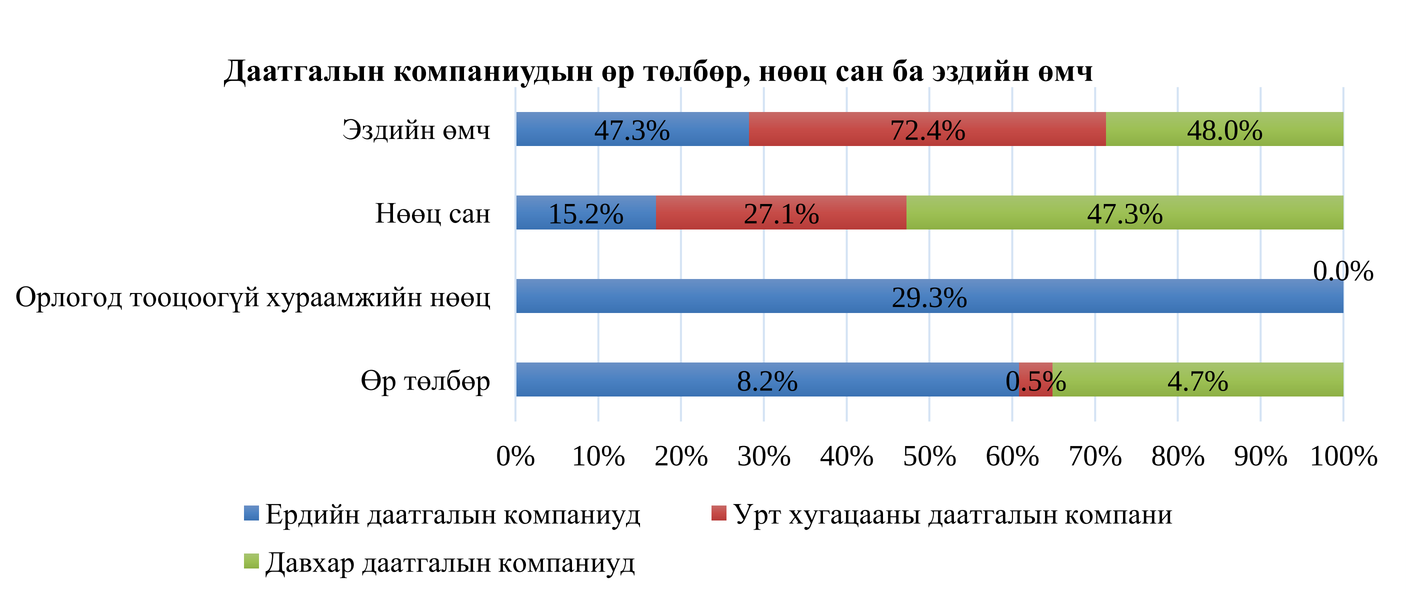

1.4.ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ

Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд 2020 оны 2-р улирлын эцэст нийт 94.8 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамж төвлөрүүлсний 99.2 хувь буюу 94.1 тэрбум төгрөгийг ердийн даатгалын компаниуд, 0.8 хувь буюу 0.7 тэрбум төгрөгийг урт хугацааны даатгалын компани тус тус төвлөрүүлсэн. Мөн нийт хураамжаас 3.8 тэрбум төгрөгийн хураамжийн буцаалт хийгдэж, 24.8 тэрбум төгрөгийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулснаар даатгалын цэвэр хураамжийн орлого

66.2 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. "Үндэсний давхар даатгал" ХК 1.6 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамж төвлөрүүлж, үүнээс 910 сая төгрөгийг гадны давхар даатгагчид давхар даатгалын хураамж /retrocession/ хэлбэрээр шилжүүлсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 6-д харуулав.

Сүүлийн 5 жилийн 2-р улирлын даатгалын нийт хураамжийн дундаж өсөлт 9 хувь байна. Дэлгэрэнгүйг Дүрслэл-5-т харуулав.

Дүрслэл-5

2019 оны 2-р улирлын эцэст ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт хураамжийн 32.4 хувийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулсан байсан бол 2020 оны 2-р улиралд 26.2 хувийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулсан байна. Үүнд нийт хураамжийн 31.4 хувийг бүрдүүлж буй "Мандал даатгал" ХК болон "Тэнгэр даатгал" ХХК нийт хураамжийнхаа 50 гаруй хувийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулсан нь голлох нөлөөг үзүүлсэн юм.

Хүснэгт-6

Даатгалын компаниудын нийт хураамж, цэвэр хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Нийт хураамж				Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого
		2019.II	2020.II	Өсөлт\ бууралт	Салбарт эзлэх хувь			
	Ердийн даатгал							
1	"Амар даатгал" ХХК	3,907.4	4,070.8	4.2%	4.3%	30.9	993.1	3,046.8
2	"Ард даатгал" ХК	5,827.8	7,768.0	33.3%	8.2%	89.4	1,182.2	6,496.3
3	"Бодь даатгал" ХК	21,588.1	9,674.4	-55.2%	10.2%	293.8	1,615.1	7,765.5
4	"Ганзам даатгал" ХХК	182.4	199.1	9.2%	0.2%	-	-	199.1
5	"Мандал даатгал" ХК	18,156.4	20,568.7	13.3%	21.7%	493.7	11,083.5	8,991.5
6	"Миг даатгал" ХХК	7,457.9	8,481.0	13.7%	8.9%	1,443.7	-201.3	7,238.6
7	"Монгол даатгал" ХК	13,770.8	12,247.7	-11.1%	12.9%	268.8	1,966.5	10,012.3
8	"Монре даатгал" ХХК	3,848.9	2,826.0	-26.6%	3.0%	130.0	55.3	2,640.6
9	"Мөнх даатгал" ХХК	1,035.2	2,670.7	158.0%	2.8%	66.1	191.6	2,413.0
10	"Номин даатгал" ХХК	4,092.6	4,604.9	12.5%	4.9%	148.7	277.5	4,178.7
11	"Практикал даатгал" ХХК	5,847.8	6,751.7	15.5%	7.1%	101.9	1,530.8	5,119.0
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	9,915.9	9,164.6	-7.6%	9.7%	541.5	5,674.1	2,949.0
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	590.2	650.6	10.2%	0.7%	0.4	-	650.2
14	"Хаан даатгал" ХХК	4,988.5	4,375.2	-12.3%	4.6%	177.2	424.5	3,773.6

15	"Соёмбо даатгал" ХХК	1,696.1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Нийт		102,906.0	94,053.3	-8.6%	99.2%	3,786.2	24,792.9	65,474.2
Урт хугацааны даатгал								
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	734.5	746.1	1.6%	0.8%	1.0	11.9	733.2
Нийт		734.5	746.1	1.6%	0.8%	1.0	11.9	733.2
Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт дүн		103,640.5	94,799.4	-8.5%	100.0%	3,787.2	24,804.7	66,207.4
Давхар даатгал								
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	303.1	1,563.5	415.8%		0.0	910.9	652.5
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК*	20.1	N/A	N/A		N/A	N/A	N/A
Нийт		323.2	1,563.5	383.8%		0.0	910.9	652.5
Компаниудын нийт дүн		103,963.7	96,362.8	-7.3%		3,787.2	25,715.7	66,860.0

*"Хубилай давхар даатгал" ХХК-ийн тусгай зөвшөөрлийг 2020 оны 2 дугаар сарын 12-ны өдрийн 76 дугаар тоот тогтоолоор хүчингүй болгосон.

1.5.ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

Даатгалын тохиолдлын улмаас урт хугацааны болон ердийн даатгалын компаниуд 2020 оны 2-р улирлын эцэст нийт 27.7 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгожээ. "Монгол даатгал" ХК 4.3 тэрбум төгрөгийн, "Бодь даатгал" ХК 4.1 тэрбум төгрөгийн, "Миг даатгал" ХХК 3.4 тэрбум төгрөгийн, "Мандал даатгал" ХК 3.1 тэрбум төгрөгийн, "Практикал даатгал" ХХК 2.4 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр тус тус олгосон нь нийт нөхөн төлбөрийн 62.2 хувийг бүрдүүлж байна.

Хүснэгт-7

Даатгалын компаниудын нөхөн төлбөр, цэвэр нөхөн төлбөрийн зардал

/сая төгрөгөөр/

№	**Даатгалын компани**	**Нийт нөхөн төлбөр**		**Өсөлт\ бууралт**	**Салбарт эзлэх хувь**	**Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр**	**Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр**	**Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал**
		2019.II	**2020.II**					
Ердийн даатгал								
1	"Амар даатгал" ХХК	104.7	434.7	315.2%	1.6%	11.9	-	422.8
2	"Ард даатгал" ХК	2,081.4	2,101.9	1.0%	7.6%	187.3	5.4	1,909.2
3	"Бодь даатгал" ХК	3,115.7	4,127.9	32.5%	14.9%	1,276.7	246.7	2,604.5
4	"Ганзам даатгал" ХХК	45.0	66.1	47.1%	0.2%	-	-	66.1
5	"Мандал даатгал" ХК	2,148.8	3,108.6	44.7%	11.2%	66.2	43.6	2,998.9
6	"Миг даатгал" ХХК	3,504.8	3,356.3	-4.2%	12.1%	-	104.0	3,252.3
7	"Монгол даатгал" ХК	4,590.9	4,277.5	-6.8%	15.4%	85.0	91.1	4,101.4
8	"Монре даатгал" ХХК	1,219.2	1,624.3	33.2%	5.9%	-	23.6	1,600.7
9	"Мөнх даатгал" ХХК	90.1	482.5	435.3%	1.7%	-	-	482.5
10	"Номин даатгал" ХХК	1,312.0	1,857.3	41.6%	6.7%	-	-	1,857.3
11	"Практикал даатгал" ХХК	2,431.9	2,392.5	-1.6%	8.6%	-	312.8	2,079.8
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	2,151.0	2,205.2	2.5%	7.9%	308.3	13.9	1,883.0
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	105.0	107.0	1.9%	0.4%	-	-	107.0
14	"Хаан даатгал" ХХК	1,919.7	1,343.1	-30.0%	4.8%	-	0.7	1,342.4
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	550.4	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Нийт		25,370.5	27,485.1	8.3%	99.1%	1,935.3	841.8	24,708.0
Урт хугацааны даатгал								

16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	347.1	254.6	-26.7%	0.9%	-	-	254.6
Нийт		347.1	254.6	-26.7%	0.9%	-	-	254.6
Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт дүн		25,717.7	27,739.6	7.9%	100.0%	1,935.3	841.8	24,962.6
Давхар даатгал								
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	18.5	-	-100.0%				
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК	-	N/A	N/A				
Нийт		18.5	-	-100.0%				
Компаниудын нийт дүн		25,736.1	27,739.6	7.8%				

“Үндэсний давхар даатгал” ХК 2019 оны 2-р улирлын эцэст 18 сая төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон бол энэ оны мөн үед нөхөн төлбөр олгоогүй байна. Нийт нөхөн төлбөрийн 53.6 хувийг эзэлж буй “ Монгол даатгал” ХК, “Бодь даатгал” ХК, “Миг даатгал” ХХК болон “Мандал даатгал” ХК-ууд нь нийт ердийн болон урт хугацааны даатгалын хураамжийн орлогын 53.7 хувийг бүрдүүлж байна.

Тайлант хугацааны эцэст ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт нөхөн төлбөрийн 7 хувийг давхар даатгагчаар, 3 хувийг буруутай этгээдээр төлүүлсэн байна. Сүүлийн 4 жилийн 2-р улирлын нийт нөхөн төлбөрийн хэмжээг харьцуулахад дунджаар 13.3 хувийн өсөлттэй байсан бол энэ оны 2-р улиралд өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 7.9 хувиар өссөн байна. Даатгалын компаниудын нөхөн төлбөр, давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөрийн хэмжээг сүүлийн 5 жилийн 2 дугаар улирлын байдлаар Дүрслэл 6-д харуулав.

Дүрслэл -6

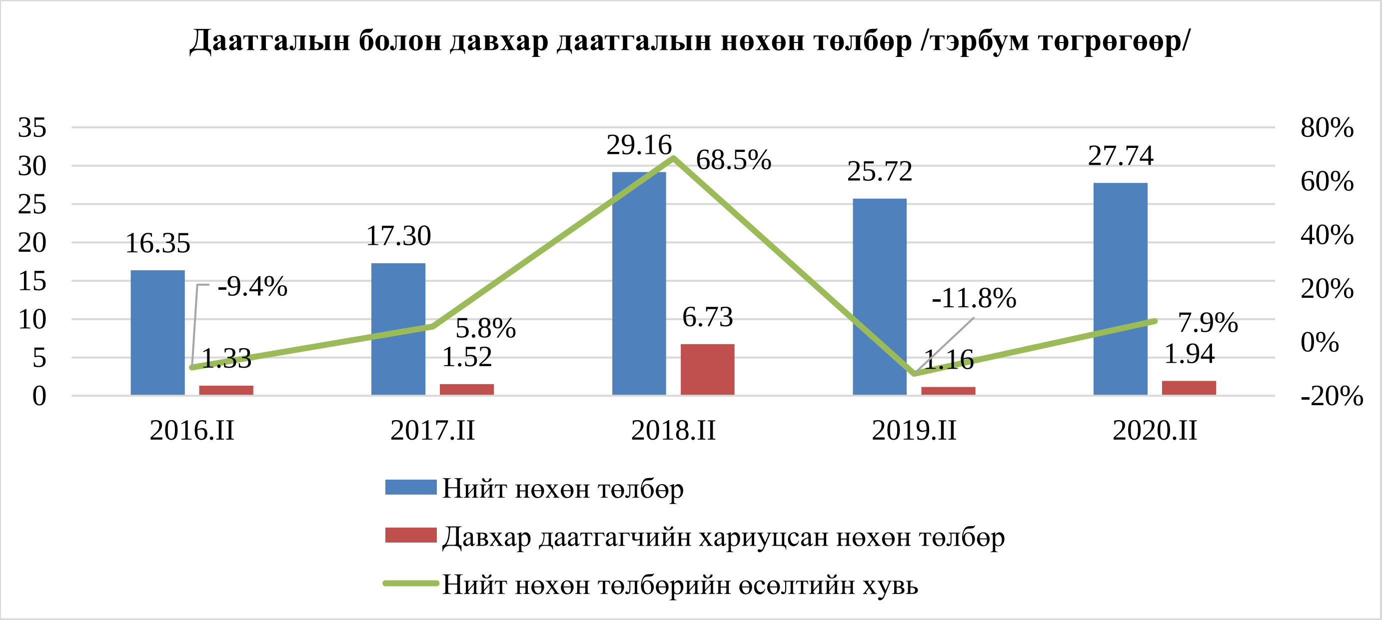

1.6.ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА

Тайлант хугацааны эцэст нийт хохирлын харьцаа ердийн даатгалын компаниудын хувьд 30.7 хувь, урт хугацааны даатгалын компанийн хувьд 34.2 хувь байна. Үүнд давхар даатгалд төлсөн хураамж болон давхар даатгагчаас төлсөн нөхөн төлбөрийг оруулж тооцсон болно. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт-8-д харуулав.

Хүснэгт-8

Даатгалын компаниудын нийт хохирлын харьцаа

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Орлогод тооцсон хураамж	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Хохирлын харьцаа
А	Б	<1>	<2>	<3>	<2>/(<1>+<3>)
Ердийн даатгал					
1	"Амар даатгал" ХХК	1,690.6	434.7	993.1	16.2%
2	"Ард даатгал" ХК	4,544.0	2,101.9	1,182.2	36.7%
3	"Бодь даатгал" ХК	6,775.8	4,127.9	1,615.1	49.2%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	345.7	66.1	-	19.1%
5	"Мандал даатгал" ХК	8,292.3	3,108.6	11,083.5	16.0%
6	"Миг даатгал" ХХК	8,688.5	3,356.3	(201.3)	39.5%
7	"Монгол даатгал" ХК	10,159.4	4,277.5	1,966.5	35.3%
8	"Монре даатгал" ХХК	2,855.6	1,624.3	55.3	55.8%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	1,720.3	482.5	191.6	25.2%
10	"Номин даатгал" ХХК	4,398.1	1,857.3	277.5	39.7%
11	"Практикал даатгал" ХХК	5,714.6	2,392.5	1,530.8	33.0%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	4,961.7	2,205.2	5,674.1	20.7%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	694.2	107.0	-	15.4%
14	"Хаан даатгал" ХХК	3,755.2	1,343.1	424.5	32.1%
Нийт		64,595.9	27,485.1	24,792.9	30.7%
Урт хугацаа					
	Даатгалын компани	Даатгалын цэвэр хураамжийн орлого	Нийт төлсөн нэхэмжлэл	Давхар даатгалын хураамж	Хохирлын харьцаа нийт
15	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	733.2	254.6	11.9	34.2%
Нийт		733.2	254.6	11.9	34.2%
Нийт ердийн болон урт хугацааны даатгалын нөхөн төлбөр		65,329.1	27,739.6	24,804.7	30.8%
Давхар даатгал					
16	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	652.5	-	910.9	0.0%
Нийт		652.5	-	910.9	0.0%
Компаниудын нийт нөхөн төлбөр		65,981.6	27,739.6	25,715.7	30.3%

Ердийн даатгалын компаниудын хохирлын харьцааг зардалд тооцсон нөхөн төлбөр (нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал дээр нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлтүүдийг нэмсэн дүн) болон орлогод тооцсон хураамжийн харьцаагаар тооцоход 39.43 хувь байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 9-т харуулав.

Хүснэгт-9

Ердийн даатгагчдын хохирлын харьцаа (цэвэр)

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Орлогод тооцсон хураамж	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөр	Хохирлын харьцаа (цэвэр)
1	"Амар даатгал" ХХК	1,690.6	275.9	16.3%
2	"Ард даатгал" ХК	4,544.0	1,953.8	43.0%
3	"Бодь даатгал" ХК	6,775.8	2,778.5	41.0%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	345.7	75.2	21.8%
5	"Мандал даатгал" ХК	8,292.3	4,070.8	49.1%
6	"Миг даатгал" ХХК	8,688.5	3,059.7	35.2%
7	"Монгол даатгал" ХК	10,159.4	3,908.1	38.5%

8	"Монре даатгал" ХХК	2,855.6	1,453.6	50.9%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	1,720.3	554.3	32.2%
10	"Номин даатгал" ХХК	4,398.1	2,251.0	51.2%
11	"Практикал даатгал" ХХК	5,714.6	1,452.5	25.4%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	4,961.7	2,519.4	50.8%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	694.2	69.1	10.0%
14	"Хаан даатгал" ХХК	3,755.2	1,049.6	27.9%
Нийт		64,595.9	25,471.4	39.43%

1.7.ДААТГАГЧИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

Даатгалын компаниудын цэвэр ашиг 2020 оны 2-р улирлын эцэст 11.74 тэрбум төгрөг байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 832.6 сая төгрөгөөр буюу 6.6 хувиар буурсан үзүүлэлт байгаа нь “Мандал даатгал” ХК-ийн тайлант үеийн цэвэр ашиг буурсантай болон “Хубилай давхар даатгал” ХХК-ийн тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосонтой холбоотой гэж үзэж байна . Дэлгэрэнгүйг хүснэгт-10-т харуулав.

Хүснэгт-10

Даатгалын компаниудын ашигт ажиллагаа

/сая төгрөгөөр/

№	**Даатгалын компани**	**Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)**		**Өсөлт/Бууралт**
		2019.II	**2020.II**	
Ердийн даатгал				
1	"Амар даатгал" ХХК	(308.8)	917.5	397.1%
2	"Ард даатгал" ХК	1,351.7	584.6	-56.7%
3	"Бодь даатгал" ХК	983.4	765.2	-22.2%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	499.9	461.6	-7.7%
5	"Мандал даатгал" ХК	3,404.8	2,298.9	-32.5%
6	"Миг даатгал" ХХК	149.8	116.7	-22.1%
7	"Монгол даатгал" ХК	33.9	116.9	244.9%
8	"Монре даатгал" ХХК	1,047.2	408.6	-61.0%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	171.9	30.0	-82.6%
10	"Номин даатгал" ХХК	404.9	397.1	-1.9%
11	"Практикал даатгал" ХХК	1,611.0	2,223.8	38.0%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	392.3	834.0	112.6%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	48.0	341.6	611.6%
14	"Хаан даатгал" ХХК	32.1	608.8	1798.2%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	(14.9)	N/A	N/A
Нийт		9,807.2	10,105.3	3.0%
Урт хугацааны даатгал				
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	89.6	58.6	-34.6%
Нийт		89.6	58.6	-34.6%
Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт дүн		9,896.7	10,163.9	2.7%
Давхар даатгал				
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	1,808.5	1,575.0	-12.9%
18	“Хубилай давхар даатгал" ХХК	866.3	N/A	N/A
Нийт		2,674.8	1,575.0	-41.1%
Компаниудын нийт дүн		12,571.5	11,738.9	-6.6%

Тайлант хугацаанд даатгалын компаниудын хуримтлагдсан ашиг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 4.8 хувиар буурч , 40.38 тэрбум төгрөг болсон байна.

Дүрслэл-7

1.8.ДАВХАР ДААТГАЛ

2020 оны 2-р улирлын эцэст ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд нийт 24.8 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамжийн зардал гаргасан бөгөөд үүний 6.3 хувь буюу 1.56 тэрбум төгрөгийг дотоод давхар даатгагчид төлсөн байна. Мөн түүнчлэн давхар даатгалын нөхөн төлбөр, хураамжийн харьцаа 2019 оны 2-р улиралд 3.4 хувь байсан бол 2020 оны 2-р улиралд 7.8 хувьд хүрсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Дүрслэл-8-д харуулав.

Дүрслэл-8

Даатгалын хэлбэрээр авч үзвэл тайлант хугацаанд давхар даатгалын хураамжийн зардлын 75 хувийг бүрдүүлж буй Барилга угсралт, Хөрөнгө болон Хариуцлагын даатгалын хувьд нийт хураамжийн орлогын 88.5, 41.4, 55.3 хувийг тус тус давхар даатгалд шилжүүлсэн бол эдгээр даатгалын хэлбэрийн хувьд нийт нөхөн төлбөрийн 57.9, 47.3, 0.0 хувийг давхар даатгагчаар төлүүлсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт-11-т харуулав.

Хүснэгт-11

2020 оны 2-р улирлын давхар даатгалын хураамж, нөхөн төлбөрийн харьцаа /даатгалын хэлбэрээр/

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Даатгалын хураамж	Давхар даатгалын хураамж	Харьцаа	Нийт нөхөн төлбөр	Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	Харьцаа (ДДХНТ) / (ННТ)	Харьцаа (ННТ) / (ДХ)	Харьцаа (ДДХНТ) / (ДДХ)
	Товчлол	(ДХ)	(ДДХ)	(ДДХ) / (ДХ)	(ННТ)	(ДДХНТ)			
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	15,795.4	2,374.1	15.0%	5,089.9	528.0	10.4%	32.2%	22.2%
2	Хөрөнгийн даатгал	16,393.3	6,793.4	41.4%	2,743.2	1,297.9	47.3%	16.7%	19.1%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	16,541.8	201.2	1.2%	8,469.5	82.5	1.0%	51.2%	41.0%
4	Ачааны даатгал	1,021.0	289.3	28.3%	218.4	-	0.0%	21.4%	0.0%
5	Барилга угсралтын даатгал	7,773.1	6,880.5	88.5%	37.2	21.5	57.9%	0.5%	0.3%
6	Газар тариалангийн даатгал	204.6	140.0	0.0%	-	-	0.0%	0.0%	0.0%
7	Мал амьтдын даатгал	522.7	91.6	17.5%	75.2	-	0.0%	14.4%	0.0%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	1,787.9	1,242.3	69.5%	3.9	-	0.0%	0.2%	0.0%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	284.8	4.7	1.6%	30.0	5.4	18.1%	10.5%	0.0%
10	Хариуцлагын даатгал	8,936.3	4,944.0	55.3%	860.5	-	0.0%	9.6%	0.0%
11	Санхүүгийн даатгал	771.6	564.5	73.2%	-	-	0.0%	0.0%	0.0%
12	Зээлийн даатгал	1,178.0	-	0.0%	1,335.4	-	0.0%	113.4%	0.0%
13	Итгэлцлийн даатгал	29.0	-	0.0%	-	-	0.0%	0.0%	0.0%
14	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	1,672.2	1,267.3	75.8%	9.9	-	0.0%	0.6%	0.0%
15	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	21,141.6	-	0.0%	8,611.9	-	0.0%	40.7%	0.0%
16	Хугацаат амьдралын даатгал	109.2	11.9	10.9%	11.5	-	0.0%	10.5%	0.0%
17	Хуримтлалын даатгал	76.5	-	0.0%	65.8	-	0.0%	86.0%	0.0%
18	Тэтгэврийн даатгал	133.0	-	0.0%	32.8	-	0.0%	24.7%	0.0%
19	Эрүүл мэндийн даатгал	427.4	-	0.0%	144.5	-	0.0%	33.8%	0.0%
	Нийт	94,799.4	24,804.7	26.2%	27,739.6	1,935.3	7.0%	29.3%	7.8%

2.ЕРДИЙН ДААТГАЛ

2.1.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ

Тайлант хугацааны эцэст ердийн даатгалын компаниуд нийт сайн дурын 289,593 болон жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын 377,709 даатгалын гэрээ байгуулж, 94.1 тэрбум төгрөгийн хураамж төвлөрүүлж, 3.8 тэрбум төгрөгийн хураамжийн буцаалт хийж, 65.5 тэрбум төгрөгийн хураамжийн цэвэр орлого тайлагнасан байна. Мөн хил дамнасан үйл ажиллагаатай холбогдох ачааны, агаарын хөлгийн даатгалууд болон эдгээр хэлбэрийн даатгалын бүтээгдэхүүнүүдийн хураамжийн орлого дунджаар 35%-аар буурсан байгаа нь Ковид-19 цар тахлын улмаас хил хаасантай шууд хамааралтай байж болзошгүй юм. Даатгалын компаниудын даатгалын хураамжийн талаар 1.4 дэх хэсэгт дэлгэрэнгүй танилцуулсан. Ердийн даатгалын хураамжийн нийт орлогыг даатгалын хэлбэрээр ангилж, Хүснэгт 12-т харуулав.

Хүснэгт-12

Ердийн даатгалын хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Байгуулагдсан даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын хураамж /сая төгрөгөөр/			
		2019.II	2020.II	2019.II	2020.II	Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь

1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	92,568	57,792	14,991.8	15,795.4	5.4%	16.8%
2	Хөрөнгийн даатгал	116,307	100,619	26,140.9	16,393.3	-37.3%	17.4%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	52,088	35,523	16,889.4	16,541.8	-2.1%	17.6%
4	Ачааны даатгал	704	476	1,160.2	1,021.0	-12.0%	1.1%
5	Барилга угсралтын даатгал	29	33	7,509.8	7,773.1	3.5%	8.3%
6	Газар тариалангийн даатгал	3	1	29.0	204.6	604.9%	0.2%
7	Мал амьтдын даатгал	1,235	1,124	406.2	522.7	28.7%	0.6%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	26	17	2,765.7	1,787.9	-35.4%	1.9%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	179	164	290.2	284.8	-1.9%	0.3%
10	Хариуцлагын даатгал	78,966	74,032	6,463.4	8,936.3	38.3%	9.5%
11	Санхүүгийн даатгал	269	2,738	980.2	771.6	-21.3%	0.8%
12	Зээлийн даатгал	17,869	17,036	982.1	1,178.0	19.9%	1.3%
13	Итгэлцлийн даатгал	10	21	264.1	29.0	-89.0%	0.0%
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	1	-	50.3	-	-100.0%	0.0%
15	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	26	17	2,399.3	1,672.2	-30.3%	1.8%
16	Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	407,316	377,709	21,583.7	21,141.6	-2.0%	22.5%
Нийт		767,596	667,302	102,906.3	94,053.3	-8.6%	100.0%

Дүрслэл-9

2.2.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын компаниуд нийт 27.5 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөрийг даатгуулагчид олгосноос 1.9 тэрбум төгрөгийг давхар даатгагч, 0.8 тэрбум төгрөгийг буруутай этгээд, 24.8 тэрбум төгрөгийг даатгагч нар тус тус төлсөн байна. Мөн түүнчлэн 2020 оны 2 дугаар улиралд нөхөн төлбөр олгогдсон даатгалын гэрээний тоог өмнөх улирлын мөн үетэй харьцуулахад 2088-аар буурсан байхад нөхөн төлбөрийн зардал 2.1 тэрбум төгрөгөөр ихэссэн нь сэлбэг хэрэгсэл, эд материалын үнэ Ковид-19 цар тахлын улмаас үүссэн хөл хориотой холбоотойгоор өссөнтэй холбоотой

байж болзошгүй юм.Даатгалын компаниудын даатгалын нөхөн төлбөрийн талаар 1.5 дах хэсэгт дэлгэрэнгүй танилцуулсан. Ердийн даатгалын компаниудын олгосон даатгалын нөхөн төлбөрийг даатгалын хэлбэрээр ангилж, Хүснэгт 13-т харуулав.

Хүснэгт-13

Ердийн даатгалын нөхөн төлбөр

№	Даатгалын хэлбэр	Нөхөн төлбөр олгогдсон даатгалын гэрээний тоо		Нийт нөхөн төлбөрийн зардал /сая төгрөгөөр/			
		2019.II	2020.II	2019.II	2020.II	Өсөлт \бууралт	Эзлэх хувь
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	6,546	7,540	4,584.1	5,089.9	11.0%	18.5%
2	Хөрөнгийн даатгал	1,417	1,138	1,583.2	2,743.2	73.3%	10.0%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	9,127	8,145	7,656.9	8,469.5	10.6%	30.8%
4	Ачааны даатгал	29	56	243.2	218.4	-10.2%	0.8%
5	Барилга угсралтын даатгал	1	3	2.0	37.2	1760.7%	0.1%
6	Газар тариалангийн даатгал	-	-	-	-	-	0.0%
7	Мал амьтдын даатгал	15	16	84.3	75.2	-10.8%	0.3%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	3	2	15.5	3.9	-74.7%	0.0%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	9	20	6.0	30.0	402.5%	0.1%
10	Хариуцлагын даатгал	408	414	509.6	860.5	68.9%	3.1%
11	Санхүүгийн даатгал	28	3	325.2	-	-100.0%	0.0%
12	Зээлийн даатгал	149	165	1,003.9	1,335.4	33.0%	4.9%
13	Итгэлцлийн даатгал	-	-	214.9	-	-100.0%	0.0%
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	-	-	-	-	-	0.0%
15	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	-	1	-	9.9	-	0.0%
16	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	14,242	12,383	9,141.9	8,611.9	-5.8%	31.3%
Нийт		31,974	29,886	25,370.54	27,485.09	8.3%	100.0%

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын нийт нөхөн төлбөрийн 90.6 хувь нь даатгалын 4 хэлбэрийн нөхөн төлбөрөөс бүрдэж байна. Үүнд 31.3 хувийг жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал (ЖХАЖД), 30.8 хувийг авто тээврийн хэрэгслийн даатгал, 18.5 хувийг гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал, 10 хувийг хөрөнгийн даатгалын нөхөн төлбөр тус тус эзэлж байна.

2.3. ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН БОЛОН ХОСОЛСОН ХАРЬЦАА

2020 оны 2-р улирлын эцэст ердийн даатгалын хохирлын болон хосолсон харьцаа 39.4 болон 55.9 хувь байгаа бөгөөд зээлийн болон санхүүгийн даатгалын хохирлын болон хосолсон харьцаа харьцангуй өндөр дүнтэй байна. Хохирлын харьцааг тооцоход тус тайлангийн 1.6-д дурдсан ердийн даатгагчийн хохирлын харьцааг тооцох аргыг ашигласан ба хосолсон харьцааг зардалд тооцсон нөхөн төлбөр, даатгалын гэрээний зардлын (даатгалын зуучлагч, төлөөлөгчийн шимтгэлийн зардал) нийлбэрийг орлогод тооцсон хураамжид харьцуулж гаргасан болно. Хүснэгт 14-т даатгалын хэлбэрийн хохирлын болон хосолсон харьцааг харуулав.

Хүснэгт-14

Ердийн даатгалын хохирлын болон хосолсон харьцаа

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөрийн дүн	Даатгалын гэрээний зардал	Хохирлын харьцаа	Хосолсон харьцаа
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	13,353.7	5,468.5	1,489.2	41.0%	52.1%
2	Хөрөнгийн даатгал	9,922.3	2,802.4	1,772.8	28.2%	46.1%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	15,472.8	6,652.2	2,534.0	43.0%	59.4%
4	Ачааны даатгал	965.2	(126.3)	176.3	-13.1%	5.2%
5	Барилга угсралтын даатгал	321.4	(179.7)	68.5	-55.9%	-34.6%
6	Газар тариалангийн даатгал	23.6	-	-	0.0%	0.0%
7	Мал амьтдын даатгал	671.2	110.6	170.0	16.5%	41.8%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	304.7	(5.1)	111.2	-1.7%	34.8%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	276.0	(28.5)	37.3	-10.3%	3.2%
10	Хариуцлагын даатгал	3,697.1	1,754.6	678.7	47.5%	65.8%
11	Санхүүгийн даатгал	141.7	104.2	44.3	73.5%	104.7%
12	Зээлийн даатгал	1,037.8	912.1	278.4	87.9%	114.7%
13	Итгэлцлийн даатгал	40.8	(0.0)	4.3	0.0%	10.6%
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	(11.5)	-	-	0.0%	0.0%
15	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	315.0	9.2	5.3	2.9%	4.6%
16	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	18,064.0	7,997.2	3,275.1	44.3%	62.4%
	Нийт	64,595.9	25,471.4	10,645.5	39.4%	55.9%

3.УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛ

Тайлант хугацааны эцэст “Нэйшнл лайф даатгал” ХХК 5 урт хугацааны даатгалын хэлбэрийн хүрээнд 847 даатгалын гэрээ байгуулж, 746 сая төгрөгийн хураамж төвлөрүүлсэн ба энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.6 хувиар өссөн үзүүлэлт юм. Байгуулагдсан гэрээний тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 396-аар өссөн нь Хорооны 2020 оны 4 дүгээр сарын 08-ны өдрийн 155 дугаар тогтоолоор “Нэйшнл лайф даатгал” ХХК-ийн эрүүл мэндийн даатгалын хэлбэрийн “Ковид-19 амь нас, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын даатгал”-ын бүтээгдэхүүнийг бүртгэж уг бүтээгдэхүүнийг үнэ төлбөргүй борлуулсантай холбоотой байж болох юм. Мөн нийт нөхөн төлбөрийн хэмжээ 27 хувиар буурж, 254.5 сая төгрөгт хүрсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 15, 16-д харуулав.

Хүснэгт-15

Урт хугацааны даатгалын хураамж

№	Даатгалын хэлбэр	Байгуулагдсан даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын нийт хураамж /сая төгрөгөөр/			
		2019.II	2020.II	2019.II	2020.II	Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
1	Хугацаат амьдралын даатгал	93	118	96.6	109.2	13.0%	14.6%
2	Насан туршийн даатгал	1	2	-	-	0.0%	0.0%
3	Хуримтлалын даатгал	89	109	74.0	76.5	3.4%	10.3%
4	Тэтгэврийн даатгал	135	346	88.8	133.0	49.7%	17.8%
5	Эрүүл мэндийн даатгал	133	272	475.0	427.4	-10.0%	57.3%
Нийт		451	847	734.5	746.1	1.6%	100%

Хүснэгт-16

Урт хугацааны даатгалын нөхөн төлбөр

№	Даатгалын хэлбэр	Нөхөн төлбөр олгогдсон даатгалын гэрээний тоо		Нийт нөхөн төлбөр /сая төгрөгөөр/			
		2019.II	2020.II	2019.II	2020.II	Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
1	Хугацаат амьдралын даатгал	12	-	8.6	11.5	33.0%	4.5%
2	Насан туршийн даатгал	-	-	-	-	0.0%	0.0%
3	Хуримтлалын даатгал	8	7	50.7	65.8	29.9%	25.9%
4	Тэтгэврийн даатгал	3	24	18.5	32.8	77.5%	12.9%
5	Эрүүл мэндийн даатгал	39	44	269.4	144.5	-46.4%	56.8%
Нийт		62	75	347.1	254.6	-26.7%	100.0%

Урт хугацааны даатгагчийн хураамжийн нийт орлого, нийт нөхөн төлбөрийн харьцаа 34 хувьтай байна. Сүүлийн 5 жилийн 2-р улирлын урт хугацааны даатгалын хураамжийн орлого, нөхөн төлбөр, тэдгээрийн харьцааг Дүрслэл-10-д харуулав.

Дүрслэл-10

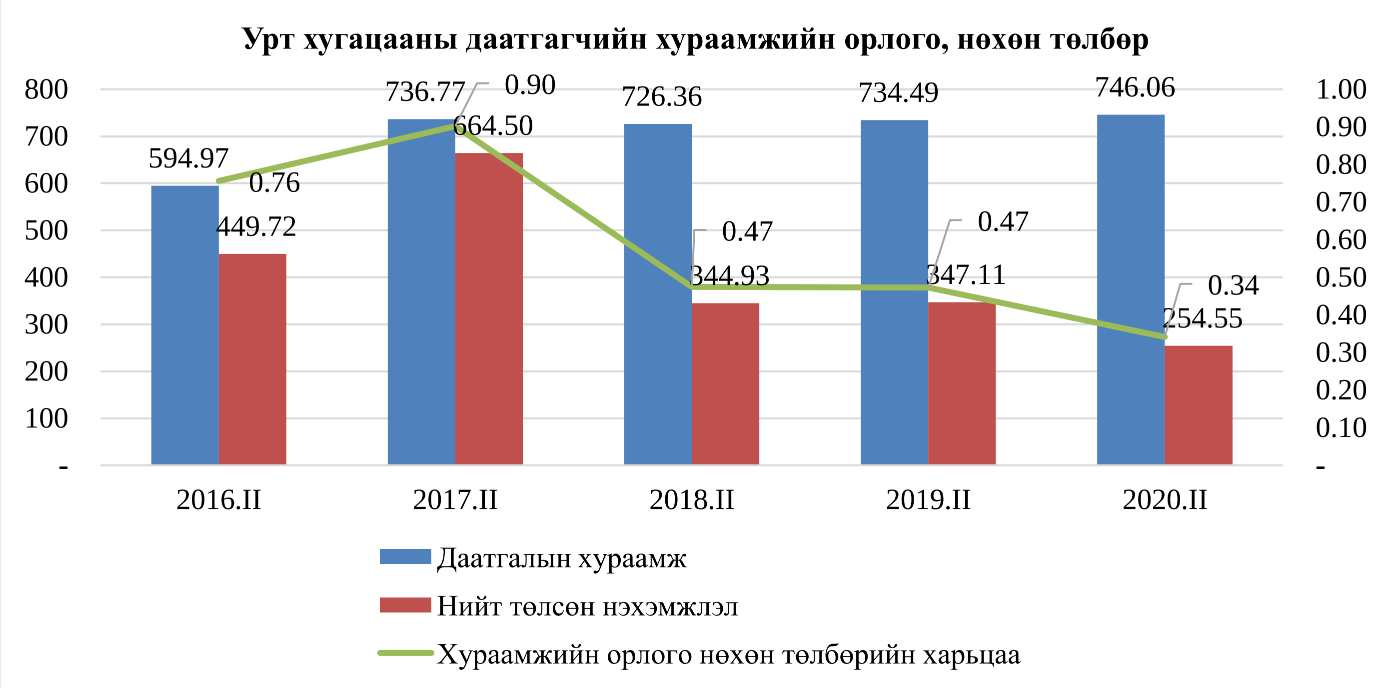

4.ДАВХАР ДААТГАЛ

Тайлант хугацааны эцэст "Үндэсний давхар даатгал" ХК нийт 10 даатгалын хэлбэрийн 33 давхар даатгалын гэрээ байгуулж, нийт 1.6 тэрбум төгрөгийн хураамжийн орлоготой ажилласан байна. Дотоодын давхар даатгагчийн хураамжийн бүтцийг авч үзвэл 32.3 хувийг хариуцлагын даатгал, 26.3 хувийг хөрөнгийн даатгал, үлдсэн 41.4 хувийг бусад даатгалын хэлбэрийн хураамжийн орлого бүрдүүлж байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 17-д харуулав.

Хүснэгт-17

Дотоодын давхар даатгагчийн даатгалын хураамж, нөхөн төлбөр

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын нийт хураамж		Нийт төлсөн нэхэмжлэл	
		2019.II	2020.II	2019.II	2020.II	2019.II	2020.II
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	-	2	-	38.2	-	-
2	Хөрөнгийн даатгал	8	11	204.8	411.8	-	-
3	Ачааны даатгал	1	2	5.7	0.5	-	-
4	Барилга угсралтын даатгал	1	2	0.7	0.1	-	-
5	Газар тариалангийн даатгал	-	1	-	485.2	-	-
6	Мал амьтдын даатгал	1	-	32.5	-	18.5	-
7	Агаарын хөлгийн даатгал	2	2	19.9	58.8	-	-
8	Хариуцлагын даатгал	3	7	37.4	504.5	-	-
9	Санхүүгийн даатгал	-	3	-	11.3	-	-
10	Зээлийн даатгал	-	1	-	27.1	-	-
11	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	1	2	2.1	26.1	-	-
Нийт		17	33	303.1	1,563.5	18.5	-

5.АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ

2020 оны 2-р улирлын эцэст ердийн даатгалын 14 компани жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал /цаашид “жолоочийн хариуцлагын даатгал” гэх/-ын үйл ажиллагаа эрхэлж 21.1 тэрбум төгрөгийн нийт хураамжийн орлого төвлөрүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 442 сая төгрөгөөр буюу 2 %-аар буурсан байна. Нийт хураамжийн 49.2 хувийг 3 даатгалын компани бүрдүүлж байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 18-д харуулав.

Хүснэгт-18

Жолоочийн хариуцлагын даатгалын хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Даатгалын хураамжийн орлого		Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
		2019.II	2020.II		
1	"Амар даатгал" ХХК	203.9	338.9	66.2%	1.6%
2	"Ард даатгал" ХК	1,665.0	1,509.9	-9.3%	7.1%
3	"Бодь даатгал" ХК	2,792.1	2,929.5	4.9%	13.9%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	38.1	36.9	-3.2%	0.2%
5	"Мандал даатгал" ХК	229.7	435.1	89.4%	2.1%
6	"Миг даатгал" ХХК	3,233.8	2,978.6	-7.9%	14.1%
7	"Монгол даатгал" ХК	4,127.9	4,501.8	9.1%	21.3%
8	"Монре даатгал" ХХК	1,901.1	1,409.4	-25.9%	6.7%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	353.8	595.9	68.4%	2.8%
10	"Номин даатгал" ХХК	1,447.8	1,796.9	24.1%	8.5%
11	"Практикал даатгал" ХХК	1,478.2	1,521.6	2.9%	7.2%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	1,790.3	1,631.7	-8.9%	7.7%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	12.8	3.2	-74.5%	0.0%
14	"Хаан даатгал" ХХК	1,779.2	1,452.2	-18.4%	6.9%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	530.1	N/A	N/A	N/A
Нийт		21,583.7	21,141.6	-2.0%	100.0%

Тайлант хугацааны эцэст даатгалын компаниуд жолоочийн хариуцлагын даатгалаар нийт 8.6 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгож, өмнөх оны мөн үеэс 5.8 хувиар буурсан байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 19-т харуулав.

Хүснэгт-19

Жолоочийн хариуцлагын даатгалын нөхөн төлбөр

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Даатгалын нөхөн төлбөр		Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
		2019.II	2020.II		
1	"Амар даатгал" ХХК	41.3	83.5	102.3%	1.0%
2	"Ард даатгал" ХК	632.8	590.0	-6.8%	6.9%
3	"Бодь даатгал" ХК	1,194.3	1,181.5	-1.1%	13.7%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	6.3	14.4	129.7%	0.2%
5	"Мандал даатгал" ХК	119.3	200.3	67.9%	2.3%
6	"Миг даатгал" ХХК	1,461.8	1,286.6	-12.0%	14.9%
7	"Монгол даатгал" ХК	1,767.8	1,372.2	-22.4%	15.9%
8	"Монре даатгал" ХХК	674.7	853.5	26.5%	9.9%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	29.1	83.7	187.4%	1.0%
10	"Номин даатгал" ХХК	643.5	788.7	22.6%	9.2%
11	"Практикал даатгал" ХХК	596.8	550.5	-7.8%	6.4%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	669.7	835.3	24.7%	9.7%

13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	0.7	0.2	-79.2%	0.0%
14	"Хаан даатгал" ХХК	1,012.3	770.9	-23.8%	9.0%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	291.5	N/A	N/A	N/A
Нийт		9,141.9	8,611.2	-5.8%	100.0%

6.ДААТГАЛЫН МЭРГЭЖЛИЙН ОРОЛЦОГЧ

6.1.ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧ

Тайлант хугацааны эцэст 43 даатгалын зуучлагч компани, 12 банк даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа явуулж ердийн даатгалын 13, урт хугацааны даатгалын 2 хэлбэрийн даатгалын бүтээгдэхүүний гэрээ зуучилсан байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт-20-т харуулав.

Хүснэгт-20

Даатгалын зуучлагчийн зуучилсан даатгалын хураамж, шимтгэлийн орлого

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын зуучлагч компани	Зуучилсан даатгалын хураамжийн орлого	Даатгалын зуучлалын шимтгэлийн орлого
Давхар даатгалын зуучлагч компани			
1	"Ай Ай Би" ХХК	50.8	7.9
2	"Асимон брокерс" ХХК	1,695.8	170.3
3	"Ачит ундарга" ХХК	191.6	38.2
4	"Ковер хилл" ХХК	864.7	129.5
5	"Конкорал" ХХК	2.9	0.7
6	"Монголиан интернэшнл брокерс" ХХК	93.1	22.9
7	"Си эн эн икс" ХХК	2,603.1	320.0
8	"Хост рок" ХХК	701.9	119.4
Даатгалын зуучлагч компани			
9	"Амбрелла брокер" ХХК	0.1	0.01
10	"АМЕ" ХХК	-	-
11	"Арм интернэшнл" ХХК	-	-
12	"Би эйч өү кредит" ХХК	-	-
13	"Ваяснью Солюшн" ХХК	2.4	0.5
14	"Дэвжих дэлгэрэх холдинг" ХХК	156.6	41.8
15	"Ивээлт-Очир" ХХК	219.2	51.9
16	"Лоялти солюшн" ХХК	98.5	16.2
17	"Марш брокерс" ХХК	176.6	31.4
18	"Мастер шийдэл" ХХК	-	-
19	"Монгол бичээч зууч" ХХК	-	-
20	"Монголиан иншуранс Брокерейж" ХХК	294.7	78.8
21	"Нэйшнл эженси" ХХК	4.6	1.4
22	"Онолт язгуур" ХХК	1,021.8	106.0
23	"Паблик паст брокер" ХХК	715.0	294.7
24	"Ренессанс групп" ХХК	8.4	1.3
25	"Смарт брокерс" ХХК	349.0	100.3
26	"Сүрэг хараацай" ХХК	1.4	0.3
27	"Ти Ди Би Лизинг" ХХК	1,199.6	298.7
28	"Тод капитал" ХХК	34.1	2.6
29	"Тус брокерс" ХХК	446.3	71.0

30	"Ухаалаг ирээдүй шийдэл" ХХК	-	-
31	“Финс брокер” ХХК	75.6	11.3
32	“Хэйва инсур” ХХК	2,231.4	310.8
33	“Цагаан гэрэлт” ХХК	231.9	43.9
34	“Цахим капитал” ХХК	181.9	47.2
35	“Чанд финтех” ХХК	6.3	1.7
36	“Эл Би брокерэж” ХХК	177.6	40.1
37	“Эм жи ай би” ХХК	370.6	84.3
38	“Эм эн ай би” ХХК	85.5	16.4
39	“Эн Ай Си Брокер” ХХК	63.3	17.4
40	“Эн И Би Консалтэнси” ХХК	#N/A	#N/A
41	“Эрсдэлийн шийдэл” ХХК	327.3	82.1
42	“Эс ай би эс” ХХК	-	-
43	“Эс Ти Ди” ХХК	754.2	190.6
Даатгалын зуучлагч-банк			
44	Ариг банк	40.7	6.1
45	Богд банк	5.3	1.1
46	Голомт банк	1,950.5	384.9
47	Капитрон банк	78.4	18.7
48	Төрийн банк	3,529.4	798.6
49	Тээвэр хөгжлийн банк	2.6	0.7
50	Улаанбаатар хотын банк*	#N/A	#N/A
51	Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банк	684.6	158.9
52	Хаан банк	2,529.5	598.8
53	ХасБанк	688.3	124.3
54	Кредит банк	8.3	1.9
55	Худалдаа хөгжлийн банк	2,247.2	518.9
Нийт		27,202.5	5,364.5

Тэмдэглэл:*(-)**-*үйл ажиллагаа эрхлээгүй,(#N/A)**-*Фина системд тайлан ирүүлээгүй*

* Улаанбаатар хотын банк, Худалдаа хөгжлийн банкнуудыг Монголбанкнаас 2020 оны 6 дугаар сарын 23-ны өдөр банкийг өөрчлөн байгуулах замаар нэгтгэх зөвшөөрлийг олгосон.

2020 оны 2-р улирлын эцэст даатгалын зуучлагч компаниуд 2.75 тэрбум төгрөгийн, даатгалын зуучлагч банкнууд 2.61 тэрбум төгрөгийн даатгалын зуучлалын шимтгэлийн орлого тайлагнасан бөгөөд нийт даатгалын зуучлалын шимтгэлийн орлого 5.4 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 3.2 хувийн өсөлттэй байна.

Дүрслэл-11

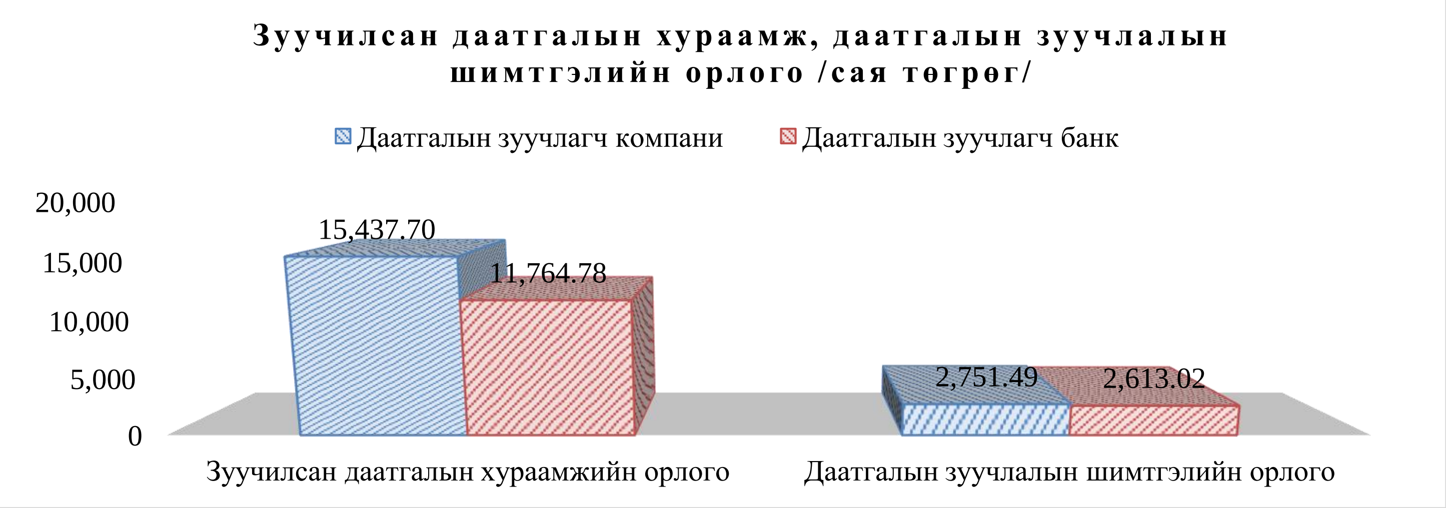

6.2.ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ

Тайлант хугацааны эцэст 25 даатгалын хохирол үнэлэгч компани тайлан ирүүлсэн ба тус компаниуд нийт 7 даатгалын хэлбэрийн 13,540 хохирлыг үнэлж, 482.9 сая төгрөгийн даатгалын хохирол үнэлгээний орлоготой ажиллажээ. Нийт дүнгээрээ даатгалын хохирол үнэлгээний орлого нь өмнөх оны мөн үеэс 9.3 хувиар буурсан байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 21-т харуулав.

Хүснэгт-21

Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хохирол үнэлгээний компани	Даатгалын хохирлыг үнэлсэн тоо	Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого /сая төгрөгөөр/
1	“Арвижих эстимэйт” ХХК	183	7.5
2	“Ашид билгүүн” ХХК	2,588	144.5
3	“Банхас” ХХК	661	10.7
4	“Бэст эстимэйт” ХХК	24	4.7
5	“Вендо” ХХК	686	48.8
6	“Виннэрвэй” ХХК	801	29.3
7	“Гэрэгэ эстимэйт” ХХК	1,072	29.8
8	“Далайван аудит” ХХК	#N/A	#N/A
9	“Итгэлт хөрөнгө” ХХК	468	20.6
10	“Итгэлт эстимэйт” ХХК	126	8.6
11	“Кости эстимэйт” ХХК	692	17.4
12	“Мастер Үнэлгээ” ХХК	445	17.5
13	“Мөнх эстимэйт” ХХК	7	0.5
14	“Сүлд үнэлгээ” ХХК	328	12.0
15	“Сэлэнгэ эстимэйт” ХХК	-	-
16	“Тод үнэлгээ” ХХК	26	4.3
17	“Тэнцвэр эстимэйт” ХХК	554	20.0
18	“Ухаашүрт консалтинг” ХХК	-	-
19	“Файн эстимэйт” ХХК	8	0.5
20	“Фэйр валуэшн” ХХК	217	8.3
21	“Хан-Үнэлэмж” ХХК	2,205	7.5
22	“Хас үнэлгээ" ХХК	1,717	57.8
23	“Хос стандарт” ХХК	330	13.4
24	“Хөрөнгө үнэлгээний төв” ХХК	4	0.1
25	“Хөрөнгө эстимэйт” ХХК	356	16.7
26	“Энхнахиа” ХХК	42	2.4
Нийт		**13,540**	**482.9**

Тэмдэглэл:*(-)-үйл ажиллагаа эрхлээгүй,***(#N/A)***-Фина системд тайлан ирүүлээгүй*